

17227

ADVIES

in het geding tussen:

[verzoekster], wonende te [woonplaats],
gemachtigde: mevrouw mr. A.M.T. Wigger

en

[verweerder], gevestigd te [vestigingsplaats], het bevoegd gezag van [school], verweerder
gemachtigde: mevrouw mr. F. Scholten van Aschat-Zeldenrust

1. KERN VAN HET ADVIES

Het verzoek is gegrond. De school heeft niet in redelijkheid tot haar besluit kunnen komen om [leerling] te verwijderen, omdat de veiligheidsproblematiek niet inzichtelijk is gemaakt.

2. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 12 oktober 2021, aangevuld op 15 oktober 2021, heeft verzoekster aan de Commissie een geschil voorgelegd over de beslissing van verweerder om [leerling] te verwijderen van [school]. Verweerder heeft op 8 november 2021 een verweerschrift ingediend.

De hoorzitting vond digitaal plaats op 11 november 2021.

Verzoekster en [leerling] waren bij de zitting aanwezig en werden daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

Namens verweerder waren bij de zitting aanwezig [directielid] van [school], en [afdelingsleider mavo]. Zij werden bijgestaan door de gemachtigde.

[samenwerkingsverband] werd ter zitting vertegenwoordigd door [bestuurder], [adviseur 1] en [adviseur 2], beiden adviseur passend onderwijs.

Het oordeel van de Commissie is reeds bij brief van 12 november 2021 aan partijen meegedeeld.

3. DE FEITEN

1. Verzoekster is de moeder van [leerling]. [leerling] is geboren op [geboortedatum] 2005. Van 1 augustus 2018 tot en met 31 juli 2021 was [leerling] een leerling van [school 2] te [vestigingsplaats].
2. Vanaf juli 2020 is [leerling] voor behandeling naar een behandelcentrum gegaan dat (hoog) specialistische GGZ biedt voor jongeren met complexe psychiatrische problematiek al dan niet in combinatie met (ernstige) gedragsproblemen.
3. Gedurende die behandeling heeft [leerling] lesstof, leerwerk en toetsen vanuit het [school 2] ontvangen. Hierbij heeft een instelling voor Jeugdzorg en Onderwijs begeleiding voor schoolwerk en voor ontwikkeling en gedragsverandering van het hele gezin geboden.
4. Op 3 maart 2021 heeft tussen de zorgcoördinator van [school 2], de mentor van [instelling] en de adviseur passend onderwijs van het samenwerkingsverband een gesprek plaatsgevonden; een zogeheten plaatsingstafel. De uitkomst hiervan is dat [leerling] op [school] (verder: de school) geplaatst kan worden.
5. Op 2 juni 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden met verzoekster, [leerling], een medewerker van [instelling], de leerjaarcoördinator en de afdelingsleider van de school, dat [leerling] het nieuwe schooljaar 2021-2022 in mavo 4 gaat starten op de school.
6. Op 31 augustus 2021 heeft verzoekster de school gemeld dat [leerling] in de zomervakantie zes weken in jeugddetentie heeft gezeten wegens mogelijke betrokkenheid bij een incident en dat hij als een van de voorwaarden voor de schorsing van voorlopige hechtenis een enkelband moet dragen. Naar aanleiding van die mededeling zijn twijfels bij de school over de plaatsing van [leerling] ontstaan.
7. Op 17 september 2021 heeft een groot overleg plaatsgevonden tussen verzoekster, [leerling], gemeente, jeugdreclassering, zorgcoördinator van de school, leerplicht, teamleider, medewerker van [instelling] en het samenwerkingsverband, om te bespreken waar [leerling] onderwijs kan gaan volgen. De school heeft besloten dat [leerling] naar een tijdelijke [programma] van [instelling] gaat totdat een andere school is gevonden en dat hij tot die tijd op de school blijft ingeschreven. De school zal voor lesstof zorgen.
8. Op 8 oktober 2021 heeft een medewerker van [instelling] gemeld dat [leerling] niet op [programma] kan blijven omdat dit niet de juiste plek is voor [leerling] onder meer vanwege de invloed van medeleerlingen op hem. Voor hem dient na de herfstvakantie een passende school te worden gevonden.
9. Op 12 oktober 2021 heeft verzoekster een verzoek bij de Commissie ingediend.
10. Het samenwerkingsverband heeft van jeugdreclassering de beschikking van de rechtbank ontvangen die het samenwerkingsverband op 28 oktober 2021 met verweerder heeft gedeeld.
11. Op 4 november 2021 heeft de school een brief gezonden waarin is opgenomen dat zij voornemens is [leerling] te verwijderen en dat hij met onmiddellijke ingang geschorst is.

4. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekster

[leerling] is feitelijk verwijderd. Verzoekster is dan ook ontvankelijk in haar verzoek in tegenstelling tot wat verweerder aanvoert. [leerling] was niet meer welkom op de school nadat verzoekster de school had geïnformeerd dat hij een enkelband droeg. Vervolgens moest [leerling] van de school thuisblijven onder de noemer privéomstandigheden, totdat een gesprek met de school en andere betrokken partijen, zoals leerplicht, het samenwerkingsverband en jeugdreclassering had plaatsgevonden. Ondanks dat de insteek van het gesprek was om de kou uit de lucht te halen, is [leerling] niet meer tot de school toegelaten. Het besluit om [leerling] te verwijderen heeft de school pas twee maanden later, op 4 november 2021 genomen. Hierdoor was verzoekster niet op de hoogte van de mogelijkheden van rechtsbescherming. Sindsdien heeft [leerling] geen behoorlijk onderwijs gevolgd. Hij is tijdelijk tot aan de herfstvakantie bij [programma] opgevangen. Op [programma] wordt begeleiding geboden, maar geen lesgegeven. Hij heeft pas na de herfstvakantie beschikking over boeken gekregen en vanaf 8 november kan hij slechts eens per week gebruik maken van een vragenuurtje van de school.

Een van de voorwaarden van de schorsing van de voorlopige hechtenis is dat [leerling] naar de school gaat. Dit heeft de rechter zo bepaald. Het feit waarvan [leerling] wordt verdacht heeft in juni plaatsgevonden en niet in maart 2021 zoals verweerder meent.

De school wil [leerling] niet toelaten omdat de school te onveilig en te groot voor hem zou zijn. Volgens de school zouden ook incidenten op [programma] hebben plaatsgevonden. Dat is niet juist. Het is onduidelijk wat voor incidenten dit zijn geweest en of [leerling] daarbij was betrokken. Navraag bij de reclassering leert dat alleen aan de school is gemeld dat [programma] niet geschikt is voor [leerling] vanwege de leerlingpopulatie. Hij komt op die plek in aanraking met antisociale leerlingen. Dat de school dit nu als argument gebruikt waarom [leerling] geen onderwijs op de school mag volgen, is niet steekhoudend. De school is juist een passende plek voor [leerling]. Voor [leerling] is het van belang dat hij weer volledig mee kan draaien met het reguliere onderwijsprogramma.

De school heeft voorgesteld dat [leerling] volwassenenonderwijs (vavo) op het [school 3] kan volgen. Vavo is niet passend voor [leerling] en bovendien zitten de medeverdachten op die school.

Standpunt verweerder

Op het moment dat verzoekster het verzoek indiende, was nog geen sprake van een geschil over verwijdering of ontwikkelingsperspectief. Hierdoor was de Commissie niet bevoegd c.q. is het verzoek niet ontvankelijk. Op 4 november 2021 heeft verweerder het voornemen om [leerling] te verwijderen en te schorsen per besluit aan verzoekster kenbaar gemaakt.

De school kan de veiligheid van andere leerlingen en medewerkers niet voldoende waarborgen. Het is daarom niet verantwoord dat [leerling] onderwijs op de school gaat volgen.

Er is sprake van een gewijzigde situatie ten opzichte van het moment dat de school had besloten om [leerling] te plaatsen. Bij de plaatsingstafel was bekend dat [leerling] een risicovolle leerling was. Echter was geen sprake van een warme overdracht vanuit de vorige school. De school heeft besloten [leerling] te plaatsen met het voorbehoud dat, mocht sprake zijn van terugval in zijn gedrag, het samenwerkingsverband een passende plek voor [leerling] zou vinden. Bij de start van

het nieuwe schooljaar is de school geconfronteerd met de informatie dat [leerling] verdacht wordt van betrokkenheid bij een strafbaar feit in maart 2021 waarvoor hij zes weken in detentie heeft gezeten. Deze informatie was niet eerder gedeeld. Hierdoor kan de school de ernst van de gedraging niet bepalen en ook niet of de school de veiligheid van personeel en leerlingen kan waarborgen. Het is noodzakelijk dat die informatie wordt gedeeld in het kader van de zorgplicht van de school. Indien deze informatie tijdig zou zijn verstrekt, zou [leerling], gelet op de veiligheid, hoogst waarschijnlijk niet zijn aangenomen. Doordat het niet helder was of de school de veiligheid voor personeel en medeleerlingen kon garanderen, is [leerling] geschorst. Uiteindelijk heeft verweerder een besluit met voornemen tot verwijdering genomen.

De school heeft aan haar zorgplicht voldaan door ervoor te zorgen dat [leerling] over leer- en lesstof kan beschikken. Hij kon zijn schoolwerk bij [programma] doen. Echter kon [leerling] na de herfstvakantie niet meer naar [programma] vanwege zijn betrokkenheid bij een aantal incidenten. Hierover heeft de leerplichtambtenaar de school geïnformeerd. De school is ook niet passend voor [leerling]. De school heeft veel leerlingen en is te onoverzichtelijk. Ook zijn er veel leerlingen met een antisociale persoonlijkheid. [leerling] is gebaat bij een school die onderwijs in een kleine en overzichtelijke setting biedt. Ook kan de school niet de ondersteuning bieden die hij nodig heeft omdat de school niet over orthopedagogische kennis beschikt.

5. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Van voorwaardelijke plaatsing van [leerling] op de school was geen sprake. Tijdens de plaatsingstafel is wel besproken dat, indien [leerling] terugval in zijn gedrag zou laten zien, het samenwerkingsverband met de school mee zou denken over een passende oplossing. Ook een andere school was destijds bereid [leerling] toe te laten, maar [leerling] heeft gekozen om naar deze school te gaan. Het samenwerkingsverband heeft geprobeerd aan een passende oplossing bij te dragen. De doorzettingsmacht is niet bij het samenwerkingsverband belegd omdat ervan uit wordt gegaan dat in samenspraak met verzoekster en [leerling] een geschikte plek kan worden gevonden. Dit is nog niet gelukt omdat eerst duidelijk dient te worden wat de ondersteuningsbehoefte van [leerling] is en of de school hem de ondersteuning kan bieden die hij nodig heeft. Er zal informatie moeten worden gedeeld en er moet een ontwikkelingsperspectief worden opgesteld. Pas dan kan worden beoordeeld of de school al dan niet geschikt voor [leerling] is.

6. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Aan de Commissie kunnen geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling.¹ Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een voornemen tot verwijdering of een feitelijke verwijdering hieraan gelijk. Daarvan is hier sprake. [leerling] staat per schooljaar 2021-2022 ingeschreven op de school. Vanaf de start van het schooljaar mag [leerling] echter niet naar de school. Vervolgens heeft de school tijdens het groot overleg van 17 september 2021 gemeld dat [leerling] tijdelijk naar een voorziening,

[programma], kan gaan totdat een andere school is gevonden. De feitelijke situatie van verwijdering duurde hiermee voort ook nadat [leerling] na de herfstvakantie niet meer naar [programma] kon gaan. De Commissie is dan ook bevoegd om het geschil te behandelen. Gelet op het voortduren van de feitelijke verwijdering, acht de Commissie het verzoek tijdig ingediend en is het verzoek ontvankelijk. Door verweerder is op 4 november 2021 een besluit genomen met hierin het voornemen om [leerling] te verwijderen. Het verzoek wordt mede geacht te zijn gericht tegen dat besluit.

De beoordeling van het verwijderingsbesluit

Verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.ⁱⁱ Formeel is nog geen sprake van definitieve verwijdering zodat slechts tot dit moment kan worden beoordeeld of verweerder overeenkomstig de regels van passend onderwijs heeft gehandeld.

Aan de feitelijke verwijdering ligt ten grondslag dat de school de veiligheid van leerlingen en personeel niet kan garanderen, omdat [leerling] betrokken is geweest bij een incident waarvoor hij zes weken in jeugddetentie heeft gezeten, hij als een van de voorwaarden van schorsing van de voorlopige hechtenis een enkelband dient te dragen en de school hierover niet was geïnformeerd.

Voorop staat dat het bevoegd gezag ten aanzien van een beslissing als hier aan de orde een discretionaire bevoegdheid heeft. Als gevolg hiervan heeft het bevoegd gezag een zekere eigen beslissingsvrijheid bij de waardering van de ernst van het gedrag van de leerling en de op te leggen sanctie. De Commissie toetst hierdoor een verwijderingsbeslissing terughoudend en beoordeelt of verweerder in redelijkheid tot het verwijderingsbesluit kon komen.

Verweerder stelt dat hij de veiligheid op de school niet kan garanderen als [leerling] onderwijs op de school gaat volgen. Hierbij dient verweerder de veiligheidsproblematiek concreet inzichtelijk te maken, zodat kan worden beoordeeld of het uiterste middel van verwijdering in verhouding staat tot de aangevoerde veiligheidsproblematiek. Daarvan heeft verweerder onvoldoende blijk gegeven. Ook is niet gebleken van een acuut nijpende situatie. [leerling] wordt verdacht van een strafbaar feit dat zich buiten de school en in het vorige schooljaar heeft gespeeld. Verweerder veronderstelt dat [leerling] door het feit dat hij zes weken in jeugddetentie heeft gezeten, een enkelband draagt en zijn voorgeschiedenis op onderwijsgebied, de veiligheid op de school in gevaar zal brengen. Verweerder heeft van de leerplichtambtenaar begrepen dat [leerling] toen hij [programma] bezocht, bij incidenten betrokken is geweest. Daarom was hij na de herfstvakantie daar niet meer welkom.. Het is niet inzichtelijk gemaakt bij welke incidenten [leerling] tijdens zijn verblijf aldaar betrokken zou zijn geweest en wat voor incidenten dit waren.

Verweerder heeft gemeld dat geen sprake was van een zogeheten warme overdracht vanuit de vorige school, waarbij ook het onderwijskundig rapport ontbrak en verzoekster informatie over [leerling] niet wilde delen en niet heeft gedeeld. Het voorgaande had juist aanleiding voor verweerder moeten zijn om nader onderzoek te verrichten. Zeker gelet de twijfels die verweerder kennelijk heeft of de veiligheid voor medeleerlingen en medewerkers voldoende gegarandeerd kan worden.

Van verweerder wordt verlangd dat hij alle relevante belangen die ten grondslag liggen aan zijn beslissing zorgvuldig heeft afgewogen. Daarbij dient sprake te zijn van evenredigheid tussen de gedraging van de leerling en de opgelegde sanctie. De Commissie merkt op dat verwijdering – zeker in het eindexamenjaar – een uiterste maatregel is en een nauwkeurige belangenafweging vraagt van het schoolbestuur. Verweerder heeft geen evenwichtige belangenafweging kunnen maken, omdat niet alle relevante informatie beschikbaar was. Ook in het besluit met de voorgenomen verwijdering is het belang van [leerling] ten opzichte van andere belangen (zoals de school en haar leerlingen) niet voldoende tot uitdrukking gekomen. Op basis van veronderstellingen, het feit dat [leerling] verdachte is van een strafbaar feit en het ontbreken van informatie, heeft verweerder niet in redelijkheid tot het besluit kunnen komen dat het gedrag van [leerling] zo ernstig is, dat de veiligheid op de school niet gegarandeerd kan worden en dit een verwijderingsbesluit rechtvaardigt. Het enkele feit dat een leerling wordt verdacht van een strafbaar feit betekent niet de leerling schuldig is. Daarbij komt dat het strafbaar feit zich buiten de school heeft afgespeeld en [leerling] op dat moment nog geen leerling van de school was. Verder is geen nader onderzoek gepleegd door de school en gaat het om een leerling in het eindexamenjaar. Gezien de gegeven omstandigheden had verweerder niet tot verwijdering kunnen concluderen.

Verweerder heeft ook verklaard dat de school [leerling] hoogst waarschijnlijk ook niet de ondersteuning kan bieden die hij nodig heeft. Alvorens tot de conclusie te komen of de school in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan voorzien, dient dit eerst nader te worden onderzocht. Pas als uit het onderzoek zou blijken dat de ondersteuningsbehoefte van [leerling] de begeleidingsmogelijkheden van de school te boven gaat, is dat het moment voor verweerder om belangen te wegen en een beslissing te nemen over de vraag of de school de voor [leerling] benodigde ondersteuning kan bieden.

De Commissie wenst verder niet onopgemerkt te laten dat een voorwaardelijke toelating zich niet verdraagt met de uitgangspunten van de Wet passend onderwijs. [leerling] is dan ook toegelaten. Dit betekent ook dat, indien verweerder tot de conclusie zou komen dat de school niet passend zou zijn, de zorgplicht bij verweerder ligt om een passende school voor [leerling] te vinden en niet bij het samenwerkingsverband.

Alles overziend oordeelt de Commissie dat verweerder niet in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen om [leerling] van school te verwijderen. De Commissie adviseert verweerder om zo spoedig mogelijk nader onderzoek te doen naar de ondersteuningsbehoefte van [leerling] en hem ook voldoende te ondersteunen in zijn onderwijsprogramma. Temeer daar hij in het eindexamenjaar zit.

7. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

8. AANBEVELINGEN

De Commissie adviseert verweerder de ondersteuningsbehoefte van [leerling] nader te onderzoeken, waarbij van verzoekster mag worden verwacht dat zij hieraan haar medewerking verleent en de relevante informatie waar zij over beschikt met verweerder deelt.

Aldus gedaan te Utrecht op 9 december 2021 door mr. drs. P.H.A. van Geel, voorzitter, drs. E. Hoeksma en drs. M.H.W.C. Voeten, leden, in aanwezigheid van mr. J. Nikkels.

mr. drs. P.H.A. van Geel
voorzitter

mr. J. Nikkels
secretaris

Het geanonimiseerde advies zal op de website van Onderwijsgeschillen worden gepubliceerd onder publicatienummer 2021017227

ⁱ Op grond artikel 27c lid 2 sub b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)

ⁱⁱ Artikel 27 lid 1 derde volzin WVO